

תהליך הלקסיקליזציה בעיבוד סימני הניקוד בעברית

ד"ר טלי גור
פרופ. דוד שר

שאלות המחקר

1. הידע הקיים בקרב ילדים לגבי מערכת הניקוד.
2. מאפיינים קוגניטיביים ושפתיים הקשורים לשליטה בניקוד.
3. תרומת השליטה בניקוד לקריאה.
4. תלמידים שהניקוד משפיע לרעה על קריאתם.
5. המעבר מקריאת דפוס מנוקד לקריאת דפוס שאינו מנוקד.

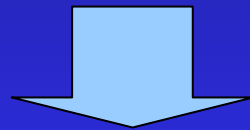
6. תרומת ידע לקסיקלי וסופרא-לקסיקלי לזיהוי
סימני הניקוד.

מידע לקסיקלי - ידע ברמת המלה: אורתוגרפי,
מורפולוגי, מילוני.

מידע סופרא-לקסיקלי – מידע מעבר לרמת המלה.

השערה:

תוספת מידע לקסיקלי, להברת המטרה

אחוזי דיוק גבוהים יותר של הברת המטרה

שיטה

- מחקר אורך – 3 שנים
נבדקים: כיתות א' - ג'
(א' - $n=54$ ב' - $n=51$,   ג' - $n=49$)

שלוש סוללות מבחנים

- א. שליטה בניקוד
- ב. יעילות קריאת קטעים (דיוק פענוח, קצב קריאה והבנת הנקרא)
- ג. סוללת מבחנים קוגניטיביים ושפתיים (32 מבחנים)

שלוש סוללות מבחנים

א. שליטה בניקוד

ב. יעילות קריאת קטעים

ג. סוללת מבחנים קוגניטיביים ושפתיים

פרוט: סוללת שליטה בניקוד

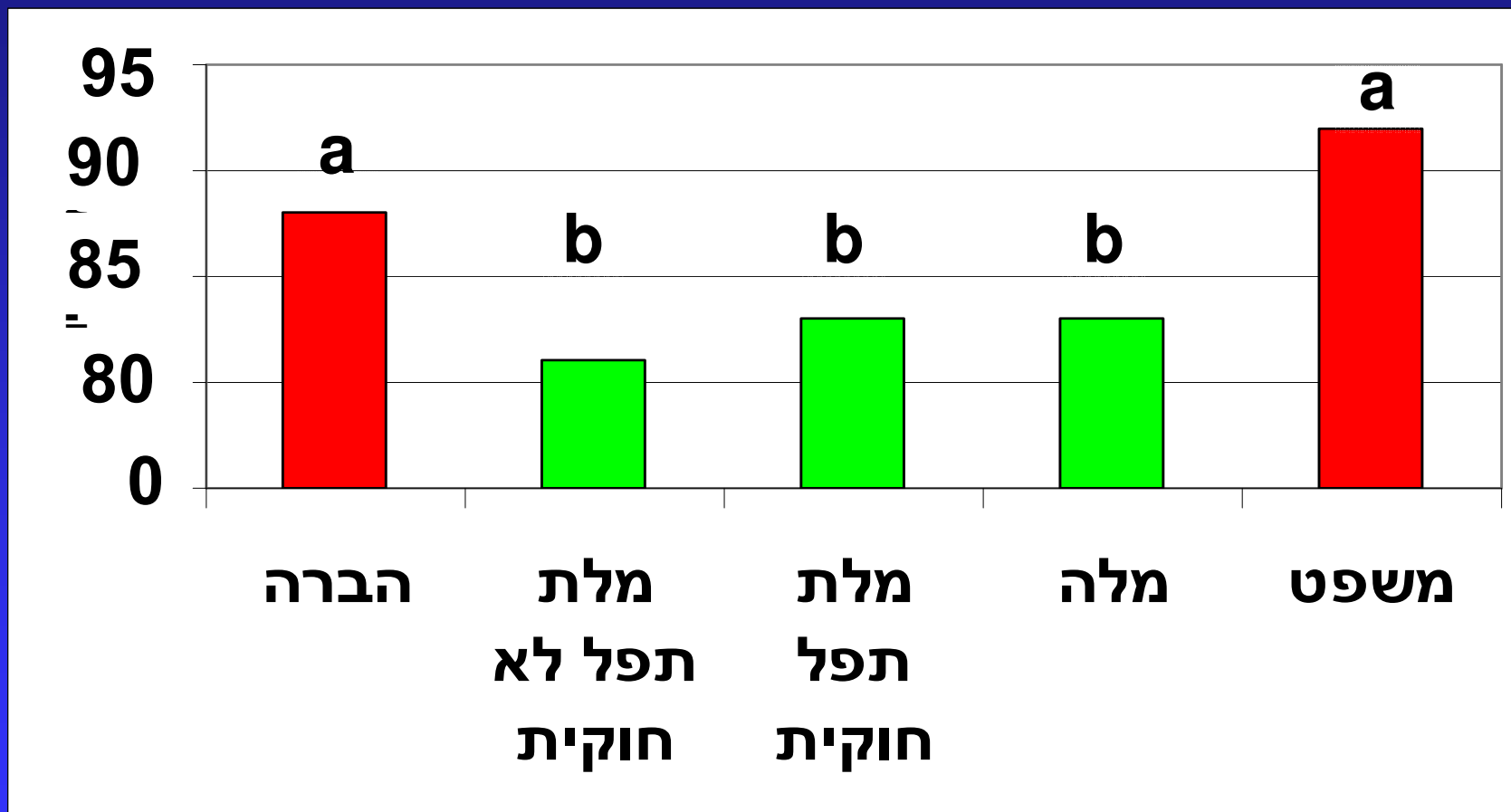
■ תנאי קריאה

1. הברה בודדת (**ד**)
2. מלת תפל לא חוקית (**דְרָמֹן**)
3. מלת תפל חוקית (**דְסָמֶת**)
4. מלה (**דְלָקֶת**)
5. משפט (לדן כאבה העין. היתה לו **דלקת**)

■ תחום ידע

1. פענוח פונולוגי
2. פענוח פונולוגי רב הברתי
3. + מידע מורפולוגי
4. + מידע לקסיקלי
5. + מידע סופרא-לקסיקלי.

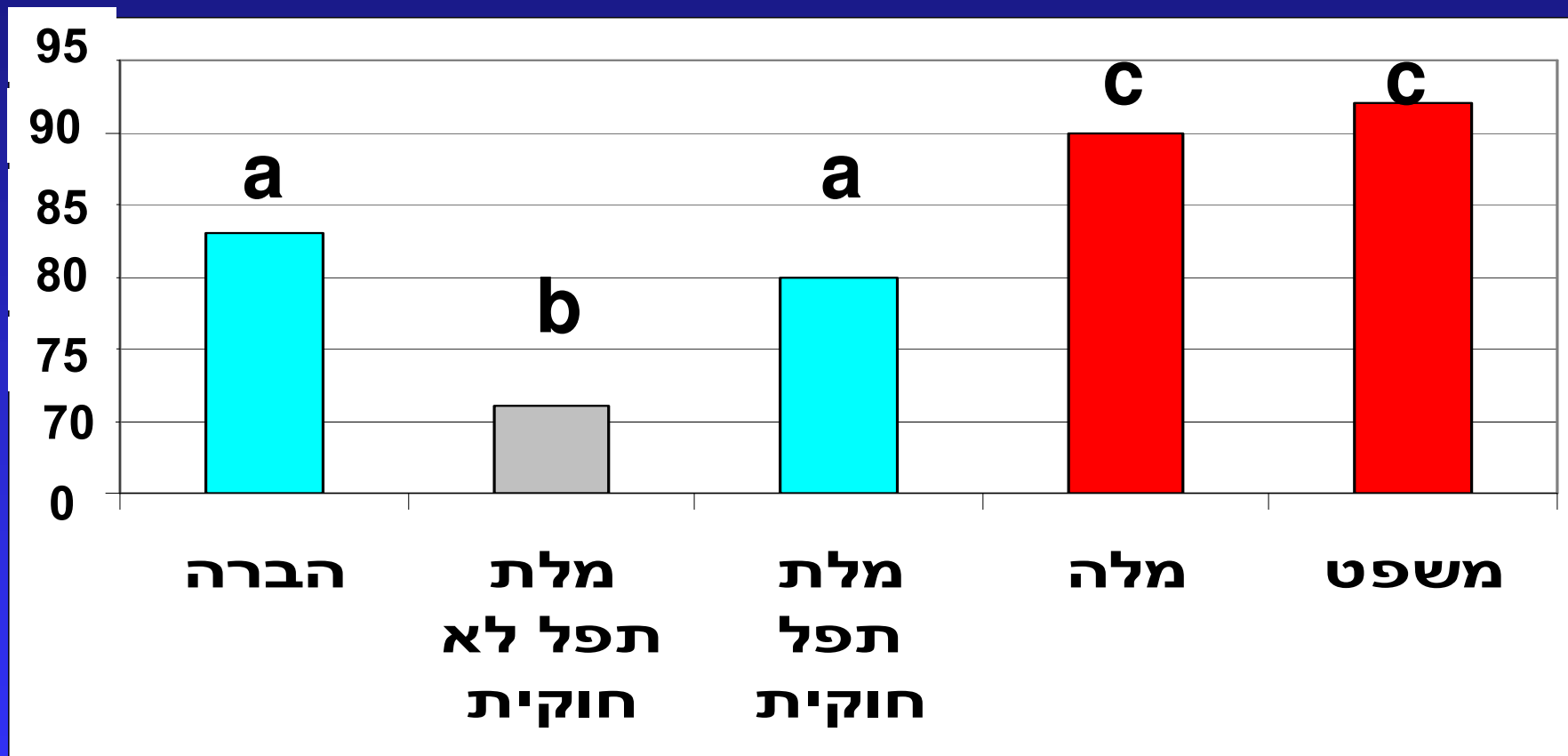
אחוזי דיוק בקריאת סימני הניקוד כתה א

$F(4,21)=23.29, p<.001$

אחוזי דיוק בקריאת סימני הניקוד

כיתה ג

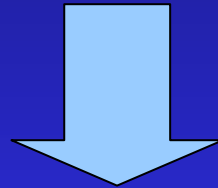

$F(4,192)=73.74, p<.001$

תהליך הלקסיקליזציה (lexicalization process)

פענוח פונולוגי

מידע לקסיקלי

Hammil et al, 2002, Ravid, 1996, Share, 1995

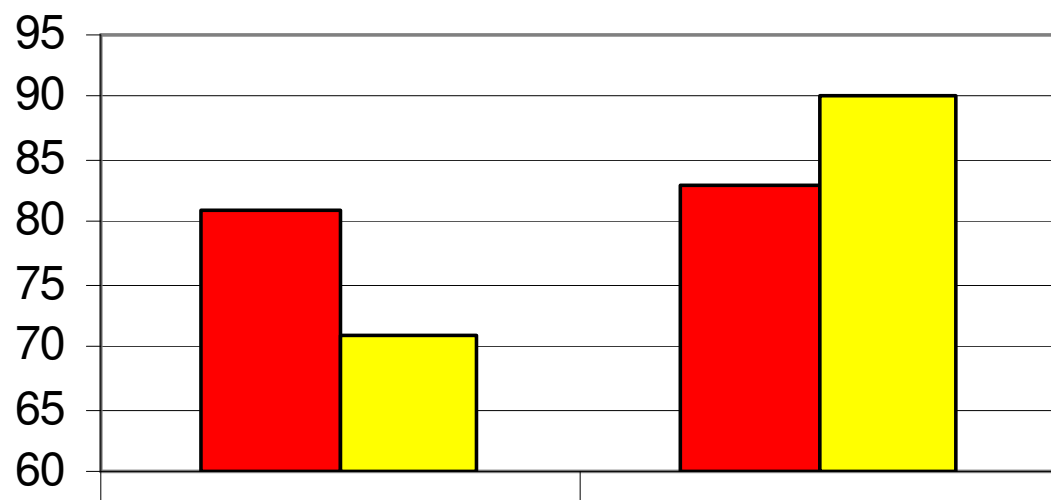
תמיכה נוספת בקיומו של תהליך לקסיקליזציה

1. מגמות התפתחותיות בדיהוי סימני הניקוד
בתנאי הקריאה השונים.

* נמצא אפקט מובהק לתנאי קריאה

($F(4,192)=73.34, p<.001$)

הבדלים באחוזי דיוק בזיהוי סימני הניקוד עפ"י תאני קריאה בכיתות א ו-ג

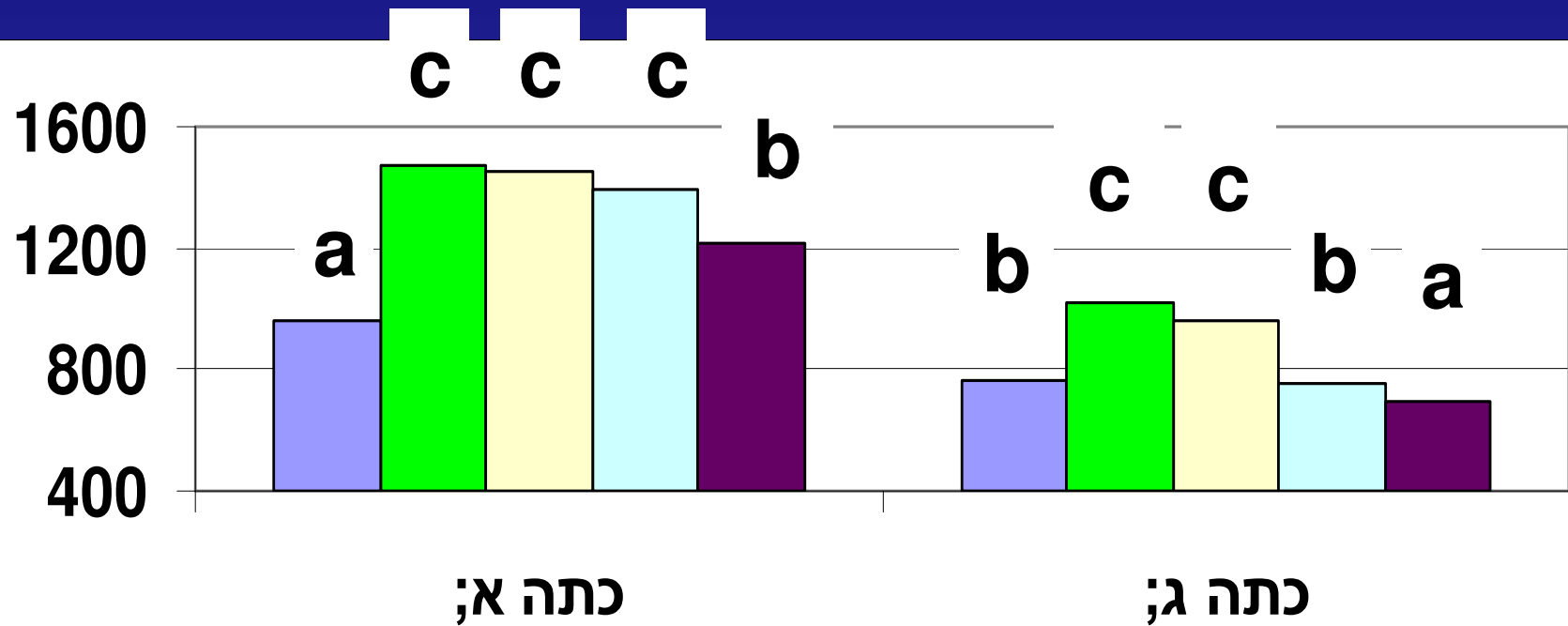
 כתה א

 כתה ג

**מלת תפל
לא חוקית**

מלה

זמני תגובה עפ"י תנאי קריאה כיתות א , ג

- הברה
- מלת תפל לא חוקית
- מלת תפל חוקית
- מלה
- משפט

סוללת מבחנים קוגניטיביים ושפתיים

מבחנים שאינם
ספציפיים לקריאה

תחביר

אוצר מלים

מורפולוגיה

זיכרון עבודה

קצב עיבוד מידע

מבחנים ספציפיים

לקריאה

פונולוגיה

אורתוגרפיה

השערה:

ידע ספציפי לקריאה
domain specific

שליטה בניקוד

מתאם

A diagram illustrating a positive correlation. On the left, the text 'ידע ספציפי לקריאה' (domain specific) is written in yellow, with 'domain specific' below it. On the right, 'שליטה בניקוד' (coding proficiency) is written in yellow. A light blue double-headed arrow connects the two, with the word 'מתאם' (positive correlation) written in red in the center of the arrow.

ידע כללי יותר
domain general

שליטה בניקוד

A diagram illustrating a negative correlation. On the left, the text 'ידע כללי יותר' (domain general) is written in yellow, with 'domain general' below it. On the right, 'שליטה בניקוד' (coding proficiency) is written in yellow. A light blue double-headed arrow connects the two, but it is crossed out by a large red lightning bolt, indicating a negative or no correlation.

קורלאציות בין שליטה בניקוד וידע

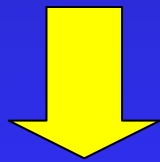
קוגניטיבי ושפתי

מבחנים	כתה א'	כתה ג'
פונולוגיה	✓	✓
אורתוגרפיה	✓	✓
אוצר מלים	✓ בקריאה	✓
תחביר	✓ בקריאה	✓
מורפולוגיה		✓
אומפולסיביות		
זיכרון חזותי		✓
זיכרון עבודה		
יכולת כללית		✓

• לסיכום

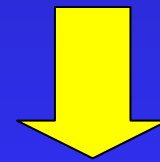
• תהליך לקסיקליזציה בעיבוד סימני הניקוד

כתה ג

מידע לקסיקלי

כתה א

פענוח פונולוגי

תודה על ההקשבה

